

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Юні друзі!

Ви любите співати та малювати? Ми впевнені, що так. Адже музичне та образотворче мистецтво є частиною нашого життя. Мистецтво разом із нами може не лише веселитися й танцювати, як сонячний зайчик, а й сумувати, як осінній дощик, або ж відгукнутися маминою піснею.

Цей підручник допоможе вам увійти в дивовижний світ звуків, образів і почуттів, у світ добра і краси.

Автори

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- — виконай завдання
- — переглянь відео, послухай музику
- — розучуємо пісню
- — ритмічні вправи
- — заспівай
- — намалюй
- — виготов

Розділ I. Зображенальні можливості мистецтва

Тема 1 Мистецтво в нашому житті

Музичне мистецтво розповідає про життєві події, змальовує явища природи, рух, виражає емоційний стан людини музичними звуками.

Послухаємо невеличкі музичні твори Михайла Степаненка:

а) «Скривдили»;

б) «Дражнилка».

Що можна сказати про ці музичні твори? Вони однакові за змістом? Що їх різнють?

Як за допомогою музичних звуків автор передав зміст?

Розгляньте малюнки.

Якою музикою можна зобразити спів соловейка? Яка музика може передати біг коней?

Пригадайте, як записують довгі та короткі звуки, та виконайте ритмічну вправу.

| | | | | | | |

Ра-но, ра-не-се-нь-ко вста-ну, як ні – ко-ли,

| | | | | | |

зай- чи- ки со- няч-ні гра- ють у вік-ні.

| | | | | | |

Так ме-ні ве-се-ло, бо і-ду до шко-ли

| | | | | |

і спі- ва-ю ра-діс-ні піс-ні.

Чи можна відчути характер пісні лише за текстом?

Розучуємо пісню.

Учімся

Слова О. Поповича

Музика С. Якубовича

Минули вільні днини,
Настав науки час.
І знову дзвоник срібний
До школи кличе нас.

Кидаймо всю забаву —
І з Богом в добру путь.
До школи поспішаймо,
Де нас науки ждуть.

Хоч легко й безтурботно
Минають дні у грі,
Та треба нам учитись
Збирати скарб в умі.

Кого застане старість
Неukoю в пітьмі,
Тому на світі мовби
Без хліба узимі.

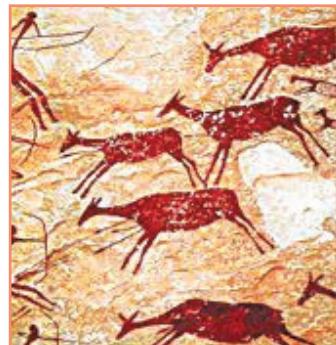

Про що розповіла нам пісенька?

Образотворче мистецтво зародилося ще в первісному суспільстві. Про це свідчать малюнки на стінах печер, різьблення на кістці та камені, ритуальні танці.

Наскельний малюнок

Твори образотворчого мистецтва оточують нас. Це картини, ілюстровані книги, афіші, етикетки й упаковки для різноманітних товарів, листівки, скульптури, розписаний посуд, вишивки, килими...

М. Кафтан.
Кошеня

Пам'ятник С. Крушельницькій
у Тернополі

В. Якубовський.
Обкладинка книжки

Подумайте, чим саме твори образотворчого мистецтва відрізняються від звичайних фотографій.

Твори мистецтва — результат праці митця. Для художника його творчість — це можливість висловити власні почуття та настрій на картині.

Пригадайте, які квіти цвітуть улітку.

Ось як художники передають красу квітів на полотнах.

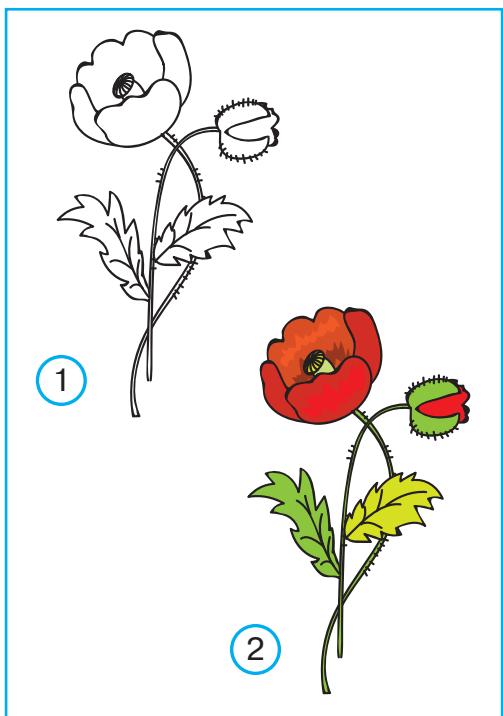
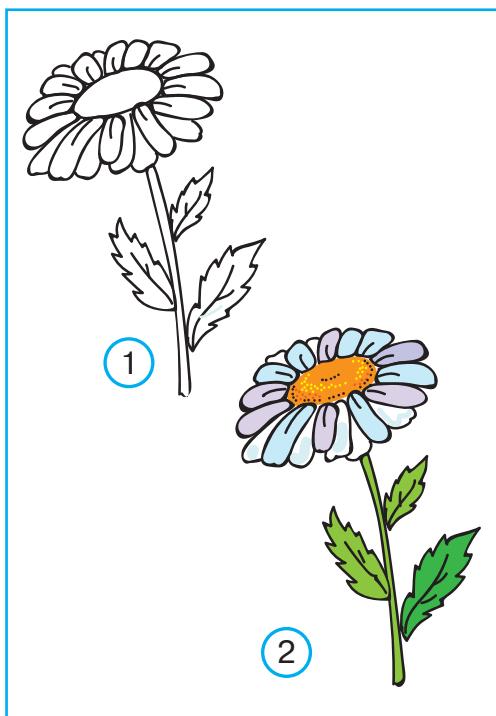
Л. Поворозник. Маки

М. Кафтан. Троянди

Намалюйте літню квіточку або букет, користуючись зразком.

Тема 2

Зображення природи засобами мистецтва

Як музикою можна зобразити природу? Напевно, через почуття людини.

Розгляньте малюнки. Що зображено на них? Чи можна за допомогою засобів музичного мистецтва зобразити ці дії?

Уявіть собі ранкове пробудження землі, коли сходить сонечко. Прочитайте цей віршик.

Сонце рано-вранці встало,
Росами умилося,
Небеса розмалювало,
Сяйвом заіскрилося.

Послухаємо музику Едварда Г'ріґа, яку автор так і назвав — «Ранок». У цьому творі стан природи зображеного за допомогою музичних інструментів симфонічного оркестру.

Що ви відчуваєте, слухаючи цю музику?
Чи відповідають музика, малюнок і вірш своїй назві?
Як композитору вдалося передати схід сонця?
Мелодія у творі змінюється чи залишається без змін?

Спробуйте у дома в зошиті зобразити світанкову пору.
Розмалюйте її кольоровими олівцями так, щоб надати ма-
люнку привабливого зображення.

Створіть ритмічний запис до цього тексту.

Дзві- нок шкіль- ний по-дзво-нив, на у-рок нас по-про-сив.

Ну-мо, діт-ки, швид-ше в клас, вчи-тель вже че-кає нас.

Які з цих предметів можна використати на уроці мисте-
цтва?

A

B

B

G

Всі слова запам'ятаєм,
Гарну пісню заспіваєм!
Друзі, заспівати час
Зараз пісеньку про нас!

Подумайте, як потрібно виконати пісеньку «Учімся», щоб створити веселий настрій та передати характер пісні.

Тема 2

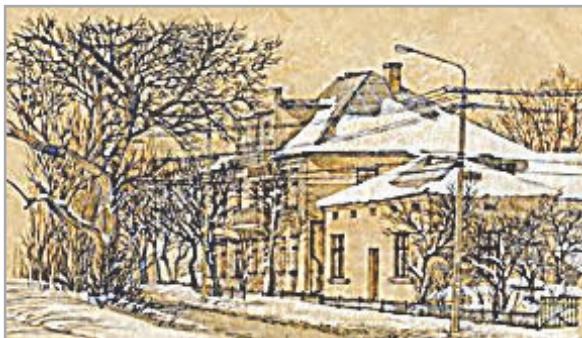
Зображення природи засобами мистецтва

Живопис, графіка, скульптура, архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво – це види образотворчого мистецтва.

Розпізнайте твори мистецтва серед поданих ілюстрацій.

В. Поворозник. Зникаючий Тернопіль

Річка Прут. Фото

Твори живопису художники-живописці створюють, користуючись аквареллю, гуашшю або олійними фарбами.

Акварельні фарби розчиняються водою, вони прозорі. При накладанні одного кольору на інший нижній шар фарби може просвічуватися.

Гуашеві фарби також розчиняються водою, але, на відміну від акварельних, вони густі та непрозорі. При накладанні фарб верхній шар перекриває нижній.

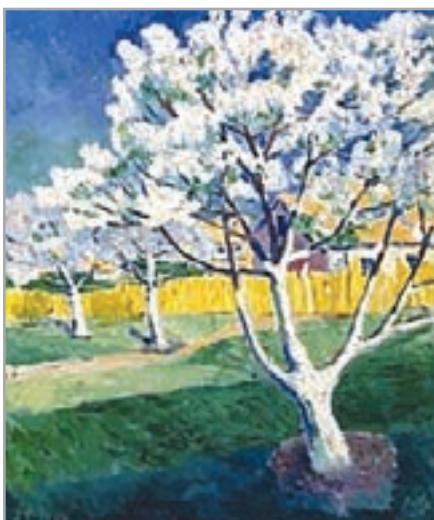
Основою **олійних фарб** є олія. Такі фарби не розчиняються у воді. Вони потребують спеціальних розчинників, а також спеціально загрунтованого полотна або картону.

Природа завжди була джерелом натхнення для художників. Уважне спостереження за нею навчає краще, ніж книжка. Спостерігайте і малюйте невеличкі дрібниці: листя, гілочки, квіти чи траву, що пробивається крізь каміння.

Розгляньте картини. Як на них зображені яблуні? Що допомагає їм казково та правдиво зображати світ?

К. Малевич. Яблуня в цвіту

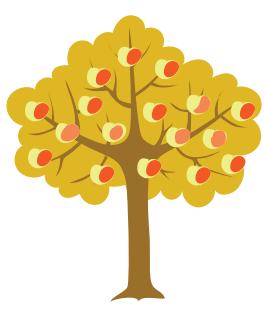
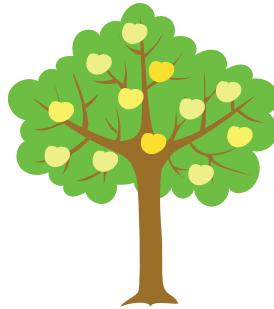
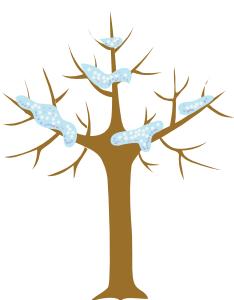

О. Кваша. Одна моя знайома яблуня

Завітаймо до майстерні художника-живописця. Розгляньте, якими пензлями він користується.

Намалюйте яблуню тієї пори року, коли у вас день народження.

Тема 3

Багатство барв навколо нас

Музика може зачаровувати нас своєю мелодикою, створювати певний настрій, імітувати голоси птахів, зображати рух та явища природи.

Послухаємо музичний твір «**Осінь**» із циклу Антоніо Вівальді «Пори року» та дізнаємось, як композитор зобразив осінню пору засобами музики.

Чи передає ця музична замальовка природи стан душі людини, яка милується красою осінньої пори?

Й. Секереш. Осінь

Які елементи музичної мови застосував композитор для зображення осінньої пори? Оберіть потрібне:

Фарби	Темп	Мелодія	Математика
Гучність	Сніг	Техніка	Виконання

Який характер музики твору?

У якому темпі прозвучав твір?

Який інструмент чи група інструментів виконують цю музику?

Музичне мистецтво за допомогою звуків може створити безліч образів: передати будь-який настрій та почуття, барвисті звуки природи — пташиний спів, дзюрчання струмка, звуки грому та плескіт морських хвиль.

Виконаємо поспівку, називаючи ноти, а потім — словами.

Раз, два, три, чо-ти-ри, но-ти ми у-же по-вчи-ли,

но-ти зна-є-мо у-сі і спі-ва-є-мо піс-ні.

Розучуємо пісню.

Кращі друзі на землі

Слова і музика Наталі Май

Ми удвох по вулиці йдемо,

Парасольку разом несемо.

Дощик крапає дарма,

Тільки суму в нас нема —

Ми удвох по вулиці йдемо.

Двічі

Ми удвох по вулиці йдемо

І в калюжах зовсім бредемо.

Мокрі ноги — не біда,

Що у чоботах вода,

Ми удвох по вулиці йдемо.

Двічі

Ми удвох обійдем цілий світ,

Разом в космос підемо в політ,

Кращі друзі на землі

І нічого, що малі —

Ми найкращі друзі на землі.

Двічі